תלמוד בבלי · אחרונים · אור הישר · מסכתות קטנות

אור הישר על מסכת מזוזה

הרב שמואל יצחק הילמן

ספריית אור ברסלב · or-breslev.co.il

אור הישר על מסכת מזוזה

הרב שמואל יצחק הילמן

מקור הטקסט: דיקטה · רישיון: CC BY-SA 4.0

התכנים שלפניכם נאספו, מוינו, סוננו ונערכו בעמל רב ובמסירות על ידי צוות פרויקט 'אוצריא' (otzaria.org).

לקריאה באתר, עם המפרשים והמקורות ליד כל שורה: https://or-breslev.co.il/library/אור-הישר-על-מסכת-מזוזה/
הקובץ נוצר ב־21 בנובמבר 2026 מגרסה v39-202611200317 של הספרייה.

פ"א אין כותבין מזוזות לא ע"ג עורות בהמה טמאה ולא ע"ג עורות חיה טמאה כו', הנה משמע דזה ילפינן מקרא דלמען תהיה תורת ה' בפיך מדבר המותר בפיך ואע"ג דהאי קרא בתפילין כתיב ומיניה ילפינן לתפילין בשבת ק"ח ע"א וע"ש כ"ח ע"ב, מ"מ גמרינן מיניה גם לספרים ומזוזות כדתנן במגילה ד"ח ע"ב אין בין ספרים לתפילין ומזוזות כו', משמע דבדברים דלא נשנית דמחולקין אית להו לכולהו חד דינא, וכן גרסת הגר"א ז"ל ריש מס' סופרים אין כותבין ספרים תפילין ומזוזות לא על עורות בהמה טמאה כו', וע' בטור יו"ד ובב"י ר"ס רע"א.

פ"ב חקק במקל ונתנה הרי זו פסולה נתנה בשפופרת תלאה אחר הדלת אחר המזוזה ר"מ מכשיר ור' יהודא פוסל, הנה זהו מקור הברייתא שהבה"ג הביא בסי' כ"ו ומשמע שלהגאון בעל העמק שאלה לשאילתות פ' עקב סי' קמ"ה אות ה' היה נעלם מקורו ע"ש. **והנה** הא דחקק במקל ותלאה ה"ז פסולה, טעמא משום דרחמנא אמר בשעריך והמקל הוא כלי בפ"ע וחשיבותו אינו מניח לו להתבטל אל מזוזת הבית ואין זה בשעריך כמש"כ בחידושי למנחות ל"ב ע"ב, אמנם נתנה בשפופרת דפליגי הכא ר"מ ור"י והיה צריך להיות פסולה דר"מ ור"י הלכה כר"י כדאמרינן בעירובין מ"ו ע"ב, ואיך אמרינן בב"מ ק"ב ע"א אפשר בגובתא דקניא ע"ש, הלא בזה התירו בה לכתחילה, והא דרש"י פי' שם ותולה אותה, וע"ז הקשו שם הר"ן והנמו"י וע"ש בשטמ"ק, כבר פירשו התוס' במנחות ל"ב סוף ע"ב דלא תלי ממש קאמר ע"ש, אלא דכוונתו נמי על חבורו למזוזת הבית וכמו שאנו מברכין לקבוע מזוזה, ועפ"ז משמע שם דהיתר גמור הוא לכתחילה, ורק אם תלה ממש תוספתא ערוכה היא במגילה פ"ג דסכנה היא ואין בה מצוה, ולא ידענא מדוע בגמרא מנחות ובתוספתא שם לא הזכירו דברי ר"מ המכשיר וצ"ע.